

Advies Besluit aanwijzing informatie uit beschikkingen, stukken en gegevens m.b.t. faillissementen ter opname in het Centraal Insolventieregister

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een functionele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

De minister voor Rechtsbescherming
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum 24 september 2020

Inhoud van de brief

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 30 april 2020, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het Besluit aanwijzing informatie uit beschikkingen, stukken en gegevens betreffende faillissementen ter opname in het Centraal Insolventieregister (het 'Besluit'). Over de aan dit Besluit ten grondslag liggende Wet modernisering faillissementsprocedure (hierna: de 'Wmf') heeft de Raad op 17 maart 2016 advies uitgebracht.¹

HET BESLUIT

Het Besluit vloeit voort uit de Wmf. In de Wmf is bepaald dat bij of krachtens besluit informatie betreffende lopende faillissementen kan worden aangewezen die aan het Centraal Insolventieregister (hierna: het 'CIR') wordt toegevoegd. Dit Besluit geeft hier uitvoering aan.

¹ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/2016-05-Advies-Wetsvoorstel-modernisering-faillissementsprocedure.pdf>

Doel van het Besluit is dat de schuldeisers en betrokkenen bij het faillissement voortaan de relevante informatie over het desbetreffende faillissement zoveel mogelijk in het CIR kunnen terugvinden. Het betreft daarbij onder meer informatie over beslissingen die de rechter in het kader van het faillissement heeft genomen en over wanneer en waar belangrijke vergaderingen zullen worden gehouden. Hiermee beoogt het Besluit schuldeisers beter in staat te stellen om hun rechten uit te oefenen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

ADVIES

Het CIR een register dat steeds vaker wordt gebruikt. Het aantal bevragingen van dit register is in enkele jaren van 30 miljoen tot 100 miljoen keer per jaar gestegen, en naar verwachting zal deze groei zich doorzetten.

De Raad onderschrijft het belang van een zorgvuldige en snelle informatievoorziening aan de betrokkenen in een faillissement. De informatiebehoefte die wordt geschetst in de MvT wordt herkend en mede om die reden, en gelet op de enorme groei, is de Raad voornemens om het CIR-platform geheel te vernieuwen. Dit traject omvat meer en substantiëlere wijzigingen dan het Besluit dat momenteel voorligt. Beiden zijn echter niet los van elkaar te zien. Daarbovenop moet rekening gehouden worden met ontwikkelingen op het gebied van de digitale overheid (e.g. machten, dataontsluiting naar derden en overheidspartijen) en wet- en regelgeving op Europees gebied. De Raad continueert daarom graag de constructieve gesprekken met uw Ministerie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken om de samenloop van ontwikkelingen op het gebied van rechtspraak-registers te bespreken.

In dit advies worden de benodigde IT-aanpassingen besproken en daarna ingegaan op de werklastgevolgen.

IT-GEVOLGEN

Het voorliggend besluit regelt welke informatie te vinden is in het CIR. Ten opzichte van de huidige situatie zijn er een aantal nieuwe publicatie-soorten. Daarnaast bevat het besluit een bepaling omtrent het real-time publiceren. In het licht van de bovengenoemde voorgenomen herziening wordt in dit advies een onderscheid gemaakt tussen de voorgeschreven nieuwe publicaties en het real-time publiceren van nieuw uitgesproken insolventies.

Nieuwe publicatie-soorten

Het Besluit wijst diverse soorten stukken aan die gepubliceerd dienen te worden in het CIR. Wat betreft de stukken die nieuw zijn ten opzichte van het vorige besluit, dienen er in zowel de bronsystemen waarin de gerechten insolventies registreren als in het

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

systeem van het insolventieregister zelf aanpassingen te worden gemaakt. De Raad acht het haalbaar om deze aanpassingen te doen voordat gestart wordt met de andere ontwikkeltrajecten omtrent het CIR. Desalniettemin verzoekt de Raad om bij de inwerkingtreding ruimte te houden voor genoemde aanpassingen, bijvoorbeeld met een inwerkingtreding op 1 januari 2022.

Momenteel kan slechts een grove indicatie gegeven worden van de eenmalige kosten voor deze wijzigingen. De kosten voor de aanpassing van de systemen worden in rekening gebracht bij het ministerie in het jaar dat deze kosten worden gemaakt. De kosten zijn als volgt:

Aanpassingen systeem Toezicht	€300.000
Aanpassingen CIR	€100.000
Totaal	€400.000

Techniek-neutrale toelichting

Bij de toelichting van de nieuwe publicatie-soorten en de wijze van aanlevering gaat de Memorie van Toelichting veelal gedetailleerd in op hoe dit in het CIR dient te worden ingeregeld. De Raad adviseert om hierbij de ruimte te laten voor nieuwe mogelijkheden, bijvoorbeeld door de betreffende details niet als enige mogelijkheid maar als voorbeeld te benoemen. Hierdoor kunnen verbeteringen worden doorgevoerd zonder dat er een wetwijziging nodig is, zoals andere vormen van informatievoorziening en interactie.

Real-time publicaties

De impact van het verwezenlijken van het 'real-time publiceren' op de systemen is groot. Het vergt zowel substantiële aanpassingen in meerdere bronsystemen als een fundamentele wijziging in de opzet van het CIR. Dit komt onder andere door de achterliggende technologie die niet wendbaar genoeg is om real-time publicaties direct te ondersteunen. Daarnaast zijn diverse grote afnemers (e.g. de Belastingdienst en PostNL) afhankelijk van de CIR-publicaties en zullen ook aan hun kant substantiële wijzigingen moeten worden doorgevoerd.

Een duurzame oplossing vraagt om een structurele herziening, zoals hierboven eerder aangestipt. Vanuit informatiekundig perspectief is het meer dan logisch om de wens van real-time publiceren mee te nemen in de voorgenomen structurele wijziging van het register-platform. De Raad acht het zeer onwenselijk om nog voor deze herziening de wens van real-time publiceren door te voeren in de verschillende systemen. De doorlooptijd en kosten van dat scenario zijn moeilijk te berekenen vanwege de vele afhankelijkheden van verschillende – verouderde – systemen en het mitigeren van diverse risico's voor de dienstverlening rond insolventies en publicaties. Een eerste voorzichtige inschatting geeft een indicatie van 1 miljoen euro. Waarbij opgemerkt dient te worden dat dit amper tot geen duurzame aanpassingen oplevert die meegenomen kunnen worden in de structurele herziening.

De Raad acht het wél wenselijk om in de toelichting alvast melding te doen van de beoogde structurele herziening, en stelt voor om op p. 6 van de Nota van Toelichting na '[...] door de curator zal worden opgezegd.' de volgende tekst toe te voegen, of woorden van dezelfde strekking:

'Op niet al te lange termijn is het noodzakelijk het CIR structureel te vernieuwen. Niet alleen vanwege de hiervoor genoemde vernieuwingen maar ook omdat de steeds toenemende vraag naar registergegevens het noodzakelijk maakt het CIR grondig te herbouwen. Op dit moment lopen over modernisering van alle rechtspraakregisters gesprekken met Binnenlandse Zaken. Met name zal het aspect van het vernieuwen van het CIR aandacht van beide ministeries nodig maken.'

WERKLAST

De voorliggende concept-regeling voorziet in publicatie van meer besluiten dan er nu gepubliceerd worden, om zo schuldeisers en betrokkenen bij een faillissement beter op de hoogte te houden tijdens de behandeling van de faillissementsprocedure. Voor de werklast is gekeken naar de volgende zestien handelingen die kunnen worden onderscheiden:

Beschikkingen

Opzegging huur- /pachtovereenkomst;

1. Opzegging arbeids- /agentuurovereenkomst;
2. Afkoelingsperiode;
3. Alsnog voorlopige voorziening na publicatie afwikkeling ex artikel 137 Fw;
4. Verbetering proces-verbaal voorlopige voorziening alsnog voldoende stemmen akkoord met datum + tijdstip behandeling akkoord;
5. Vaststellen ontwerpakkoord (homologatie);
6. Machtiging rechter-commissaris schikking of vaststellingsovereenkomst (artikel 104 Fw);
7. Machtiging rechter-commissaris openbare- of onderhandse verkoop van binnen de onderneming aanwezige activa > € 2.000,- (artikel 176 lid 1 Fw);

Publicaties

8. Buitengewone vergadering (artikel 84 lid 2 Fw);
9. Nadere datum verificatievergadering (artikelen 108 en 109 lid 3);
10. Vergadering beslissing voortzetting onderneming (artikel 173 C lid 1 Fw);
11. Vergadering raadplegen schuldeisers over wijze vereffening boedel (artikel 178 Fw);
12. Nadere datum voortzetting vergadering schuldeisers over voortzetting onderneming;
13. Publicatie (wijziging) gegevens leden schuldeiserscommissie (naam, beroep, woonplaats, kantoor, datum aanstelling);

Uploaden

14. Lijst voorlopige- en betwiste schuldeisers zeven dagen voorafgaand aan de verificatievergadering;
15. Reglement werkwijze van de voorlopige- of definitieve schuldeiserscommissie.

Bij welke insolventies komen deze handelingen voor?

De bovenstaande handelingen komen voor in faillissementen (zowel eigen aangifte als rekesten) en niet bij surseances en schuldsaneringen natuurlijke personen. Maar niet in

alle faillissementen zullen deze handelingen aan de orde zijn. In faillissementen van natuurlijke personen en zeer kleine ondernemingen zullen de hierboven genoemde publicaties eerder uitzondering dan regel zijn. Deze categorie beslaat circa 30% van alle zaken. In alle overige zaken zal één of meer van de voornoemde publicaties aan de orde zijn.

Frequentie waarin de handelingen voorkomen

De handelingen die het meeste voorkomen zijn 1, 2 en 8. Deze drie handelingen komen (alle drie) voor in 45% van alle (100%) in een jaar uitgesproken faillissementen bij een rechtbank. In 25% van alle (100%) in een jaar uitgesproken faillissementen bij een rechtbank zullen één of twee van voormelde handelingen voorkomen. In 30% van alle (100%) in een jaar uitgesproken faillissementen bij een rechtbank zal geen van voormelde handelingen 1, 2 en 8 voorkomen.

De overige handelingen zullen in wisselende samenstellingen één à twee keer per faillissement voorkomen.

Te besteden tijd per handeling

De benodigde tijd per handeling verschilt, niet alleen per handeling maar ook binnen elke handeling voor de rechter-commissaris, de juridische ondersteuner en de administratie. Bij twee representatieve middelgrote insolventieafdelingen is een schatting gemaakt van de benodigde hoeveelheid tijd voor de op grond van het Besluit te maken (extra) beschikkingen, de publicatie daarvan en het uploaden daarvan in het CIR. Verder zijn de schattingen zoveel mogelijk vergeleken met de informatie die vanuit de registratiesystemen Toezicht en Civiel beschikbaar is, om tot een zo betrouwbaar mogelijk beeld te komen. Deze tijden zijn verwerkt in de doorrekening.

Financiële gevolgen

De Rechtspraak wordt gevraagd meer handelingen te publiceren. De kosten die zijn gemoeid met de uitvoering van dit Besluit vindt u onderstaand.

Totale werklastconsequenties

	Jaar 1*	Jaar 2*	Jaar 3*
Mutatie als gevolg van aantallen	0	0	0
Effect wijziging gemiddelde zaakzwaarte	0	0	0
Effect behandeltime per zaak	1.249.833	1.249.833	1.249.833
Totale effect wetsvoorstel	1.249.833	1.249.833	1.249.833

* = jaar 1 en verder op moment van datum in werking treding van de wet

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Besluit. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Besluit, maar geeft u in overweging om het Besluit op de in dit advies genoemde onderdelen aan te passen

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Besluit, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Velt
Lid Raad voor de rechtspraak